

**Nauicula siue speculum fatuoru[m] Prestantissimi
sacraru[m] literaru[m]**

Geiler von Kaysersberg, Johannes

Argentorati, 24. Jan. 1513

38 Aperte [con]sulta[n]tium (Offenburger narren) Nole. Comminari aperte:
stratagemata non dissimulare: p[ro]pria secreta fienda patefacere
incaute: p[rae]sentia secreta manifestare: p[ro]pria secreta ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70346)

Turba. XXXVIII XIII

Feria. iij. post Palmarum. x. Aprilis.

Stultorum infinitus est numerus. Eccl. i. Sexta diei.

Ricesimo octava turba stultorum est: apte consultantium (Offenburger narrat) Plane dissiles domino deo nostro Jesu Christo: qui caute voluit respondere hodie iudeis ab eo querentibus in qua potestate hec faceret. Sunt hi fatui discerni sepe nolis.

Prima nola est: imitari apte. Sunt qui aduersus aliquem in animo precepta morum per imitationem expriment: stulti utique. Et quod quod hi agunt in parte sibi aduersam certiore et cautiore reddunt. Qui canem vult liberare non eum promonet sed silenter accedit: quemadmodum facere solent canicifores (hundschlager) cum canibus eosdem aggredientes. Non ut hi qui pelibus ericinis cum nolis canes expellunt. Sunt similes hi aucupibus: qui re te incaute expandunt: de quo Prover. i. Frustra iacit rete ante oculos peritatorum. Vtique frustra: qui abhorrent rete et fugiunt nisi obtegatur aut colore herbaceo sit tinctum. Est ad hoc Quidius. Est et glo. in cle. pastora lis. de re. iudi.

Secunda nola est: stratagemata non dissimulare. De varijs stratagematis videatur Valerius Maximus et Julius in quibuslibet de his propositis: que Holkot super Sapientiam allegat. Saul quod contra David consilia sua secreta non habuit: ideo David apprehendere non potuit. i. Reg. xvij. et xix. quod per Ionatham certior factus est. Recita ad placitum. Et Nicanor Judam Machabeum crudeliter asperxit solito: quod Judas aduertens cognouit quod aliquid contra se corde machinabatur et fugit. ij. Machab. xliij.

Tertia nola est: propria secreta fidei patefacere incaute: his vijs que non potest sed obesse potest et volunt. Hoc plane signum stulti est: sic passim perdere consilium suum et apud se retinere non posse. Aliquis qui bonum luctum habet quo facile vinceret perdit: quod chartas patefacit. Nos aliam non alio ludo nisi (der offnen rusch) ludere volumus: et ideo supplantamur. Dicitur quod quattuor sint que diu occultari non possunt: ciuitas sita in monte: amor carnalis (buoler) stramen in sotulari: et consilium fatuorum. Addit quantum fusus in sacco: quemadmodum et in carmine dicit: In sacco fusa meretrix in ede reclusa: nequit occultari: nec stramen in sotulari. Plane consilium et propositum quod fatuus precepit occultare nequit. Sicque cor stulti in ore eius: sicut in gallina: que oua perdit gloriatoribus suis: que fit ut ei auferant. Sic et auis appellatus picus (specht) pullos ore suo perdit: et ei tollunt. Quid enim aliud sunt proposita hominis que oua et pulli que in cordis nido posuit: que per reuelationem sui secreti perdit et perdit.

Quarta nola: propria secreta propria manifestare dum que ea in publico operatur que in privato agere satius esset. Et que sunt illa: Oratio ieiunium elemosina: et omnia alie iustitie opera de quo dominus in generali dicit: Attendite ne iusticia vestram faciat coram hominibus: ut videamini ab eis. Et singulis

D

Sperte consultantium

lariter postea de singulis itidē dē r declarari: de q̄b in p̄ncipio hui⁹ q̄ dragesimo in euāgelijis satis dictū est. Quāuis hec r q̄dē alia nō pp̄ie r q̄drate ad hāc p̄tincāt turbā r suū postea habeant locum: tñ nō curro/dūmō p̄sim. Dep̄dari desiderat q̄ thesaurū publice portat. Lumen p̄ vētum portandū manib⁹ abscondendū est/als̄ extinguet̄.

Quinta nola: pp̄ria secreta p̄terita imprudēter p̄dere. Sunt q̄ ex passione timoris aut q̄dam alia p̄sternatōe secreta sua extra p̄fessiones manifestāt sine necessitate aut vtilitate. Tñ magnū eis posset cucnre piculū: h̄ vīz q̄ is cui credidit secretū/postea idē sibi posset imp̄prop̄are/aut alijs reuelare: vel saltē in casu cogi vt sup̄iori reuelaret, non obstante q̄ sub sigillo secreti recepisset: secus si in p̄fessione ei dictū fuisset. Sed de h̄ vide Angelicā r summistas/ r Holkot lectōe. xxv. A. Itē videat̄ Alexand̄ p̄te. ij. q. cxiij. mēbro. ij. An possit alijs reuelare malū alterius occulte sine pctō. Item Berfon: an male loq̄ de alijs in eorum absentia sp̄ sit malum.

¶ Sexta nola est: inimicis recōciliatis patefacere secreta. Dicit̄ vulgarit̄: Inimico recōciliato ne p̄fidat. Docet magnus ille Cirillus: si q̄s aliquē offenderit sp̄ eū pauescat: sub tali parabola li. j. ca. xxiij. Vulpes calcās aspidē mordet/ r ip̄e remordēs recedūt ab iuncē. Postea cū sibi itēz mutuo obuiarēt/ut aspis: Dui te q̄siunt vt pacē tecū facerē: r ore q̄ te p̄us momordi nūc oscularer: q̄z nihil melius pace. R̄ndit vulpes: Uīz q̄dē dū v̄a fuerit: sin autē ficta/ nihil ea p̄nciosū: tūc em̄ est lux obnubilās/ vita mortifera/ r dulcedo venenosa. Glade ḡ cū tua pace: mibi sp̄ timēdus est offensus. Namq̄ fr̄es Joseph quē offenderant adolescētēs/ timuerūt r senes. Duo dicto/ euitato hoste discessit. Et cui ḡ patefaciā cor meū: R̄ndeo q̄ vni aut nulli. De q̄ alia ibidē parabola de coruo r colūba ca. xx. quam videre poteris.

Septima nola: nō custodire sua secreta a familia. Hostis domesticus piculosissim⁹ est. Itaq̄ diuitū secreta vit̄ celari p̄nt: q̄z p̄ infideles famulos reuelant̄. Nō sunt eis alia p̄mittēda/ ab eis quoq̄ nō sūt alia de dñi factis rumāda/ nisi q̄ eorum officiū respiciūt. Accipe doctrinā hāc r tur̄eris ab inimicis r familia. Cōtēne oīa t̄palia: r inimici tibi non nocebūt. Uīz aptis ianuis (vt Senc. d̄t) r familiā nō timebis. Rogemus dñm rē.

Ex hac turma stultoz r q̄nquagesima in die ascensionis inferius posset cudi vna turba p̄ his stultis q̄ pp̄ria secreta alijs imprudēter p̄dūt. Et posset inferi de his q̄ imprudēter celāt pp̄ria secreta: aut seorsum poni vna sp̄ealis turma. Item alia turma de his q̄ alioz secreta imprudēter p̄dūt. Item vna turma de his q̄ imprudēter alioz secreta celant. Aut fieret vna ex his duab⁹.

Seria. iij. post Palmarū. xi. Aprilis.